

આળગીત

સ વત ૧૯૭૯

પ્રકાશન

ગોકળદાસ કુબેરદાસ મહેતા.

માડવીની પેળા, અમદાવાદ

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
શ્રી રાણી કૌંપીરજી મંદિર

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૪૮-૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ગુજરાત

વિષય ૬-૧૪

બાળગીત

૧

પ્રભુ તને સદા સદા, ખુશી થઈ નમું નમું;
હરું ફરું હમેશ હું, તને જ કેમ વીસરું ?-પ્રભુ
જમીન પાણી વાયરો, વનરૂપતિ જન્માવરો;
અનાજ ઘાસ તેં કર્યાં, અનેક રંગ આદર્યા-પ્રભુ
સુખી થવા કર્યું સહુ, ભલો ન કેમ થાઉ હું,
ભૂલોની માફ માગી હું, તને સદા નમું નમું-પ્રભુ

૨

ઓ ઇશ્વર તું એક છે, સરજ્યો તેં સંસાર,
પૃથ્વી પાણી પર્વતો, તેં કીધાં તૈયાર.
તારા સારા શોભિતા, સુરજને વળી સોમ;
તે તો સઘળાં તેં રચ્યાં, જળરૂં તારૂં જોમ.
અમને અદકાં જ્ઞાન ગુણ, તેનો તું દાતાર;
ભૂલે પાપી પ્રાર્થુઓ, એ તારો ઉપકાર.
કાપ કલેશ કંકાસને, કાપ પાપ પરિતાપ;
કામ કુર્મતિ કરૂણા કરી, કાપ કષ્ટ સુખ આપ.

હે પ્રભુ તારી કુદરત ન્યારી,
 અદ્ભુત રચના લીલા સારી.
 ઝાડ પા'ડ વન ઉપવન ભારી,
 રણ વગડાભૂમિ રઢીયાળી;
 સરવર સરિતા જે સુખકારી,
 નિર્મળ જળ સ્થળ શે.ભા સારી—હે પ્રભુ

શિતળ મંદ સુગંધ પ્રસારી,
 પવન રહ્યા ઝુલાવી ડાળી;
 મેના પોપટ કાંચલ કાળી.
 મધુર મધુર ટહુકા કરનારી.—હે પ્રભુ

મરુત મેઘમંડળની હેલી,
 વીજ કરતી ચમકારા પેલી;
 ઝરમર ઝરમર વરસે વારિ,
 ઇંદ્રધનુષ્યની છે બલિહારી.—હે પ્રભુ

કિસકી શરણુ મેં જાઉં, અશરણુ શરણુ તુમ્હી હો.
 જગ આહ સે છુડાયા, પ્રહલાદ કો બચાયા;
 દ્રોપદી કો પટ બઢાયા, અશરણુ શરણુ તુમ્હી હો.
 તારા સધન કસાઇ, અજામીલકી ગતિ બનાઇ;
 ગણિકા સુર પુર પઠાઇ, પાતક હરણુ તુમ્હી હો.
 દ્રિજ દીન થા સુદામા આયા તુમ્હારે ધામા,
 ધનપતિ કો દે દિલાસા નિર્ધન કે ધન તુમ્હી હો.
 વિજયા કો ઐ વિહારી આશા સદા તિહારી,
 કાહે સુરતિ બિસારી દારિદ્ર દલન તુમ્હી હો.

ત્વમેવ માતાચ પિતાત્વમેવ
 ત્વમેવ બન્ધુશ્ચ સખા ત્વમેવ ।
 ત્વમેવ વિદ્યા દ્રવિણં ત્વમેવ
 ત્વમેવ સર્વે મમ દેવ દેવ ॥

મા મને ખાદીની ટોપી અપાવ,
 ખાદીની ટોપી અપાવ. — મા મને
 ખાદીની ટોપીને ખાદીની ડગલી,
 ખાદીની ઘોતી અપાવ. — મા મને
 ખાદીના જોડા ને ખાદીનું દફતર,
 ખાદીના વાગા કરાવ — મા મને
 હાથે કાંતેલી ને હાથે વણેલી,
 ખાદીથી સુંદર બનાવ. — મા મને
 સુતરને તાંતણે સ્વરાજ્ય મળશે,
 નિત્ય નિત્ય જાપ જપાવ. — મા મને
 પ્રીતે પ્રભુજીનાં લજનો ગાતાં,
 રંટીઓ રૂડો કંતાવ. — મા મને
 બાપુ ગાંધીની દેશી નિશાળમાં,
 સ્વદેશી લણુતર લણાવ. — મા મને

પ્રીતે તમારા પ્રેમનાં અહીં આદર્યાં પૂજન અમે,
 સાચા શૂરા સત્યાગ્રહી ગાંધી પધારે મંદિરે.

સમશેર લાલા બંદુકોને તોપ ગોળા બોંબના,
 સત્યાગ્રહીને એ નથી સાધન કર્યાં કંઈ કામનાં.
 સત્યાગ્રહી ખમશે દુઃખો આવી પડ જે ઉપરે,
 સ્વરાજ સાચું પ્રાપ્ત કરતાં મરણથી તે ના ડરે.
 કદી જેલમાં રાખે લલે પગલસ્તમાં બેડી જડે,
 ખોરાક પૂરો ના મળે પણ નહિ લડે એ નહિ લડે.
 એવા મહાત્મા ગાંધીજીનાં આદર્યાં પૂજન અમે;
 સાચા શૂરા સત્યાગ્રહી આજે પધારો મંદિરે.

૮

ધીરો ધીરો આલેરે, મીઠો મીઠો ગાજેરે
 રૂડો મારો રેંટીઓ હોજી (૨)

એ રેંટીઆમાં દેશોદયના નીકળે તાર
 એ તારે તારે ભાળું ભારતનો ઉદ્ધાર.

ધીરા ધીરો આલેરે૦

ત્રાક રૂડી, પંખા રૂડા, ઉજવળ એનો નાદ
 ઉજવળ પુણીઓ ઓપતી, ઉજવળ મારા હાથ.

દુઃખો સહુ હરતોરે, અભયપણે ફરતોરે

રૂડો મારો રેંટીઓ-હોજી

હર હર હર મહાદેવ પુકારો, અણાદુ અકબર રહેમાન;
 હિન્દુ મુસલમાન એક થઈને જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 આ ભૂમિ આપણી દેશ આપણો, એ પર જન કરો કુરમાન;
 ત્રીસ ડોટી ભારતનાં તનુજો, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 એક કુટુંબી ભાઈ આપણે, માતા ભારતનાં સંતાન;
 હિન્દુ પારસી મુસલમાન સૌ જયજય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 મંદિરને મસજિદ બને છે, ઇશ્વર કરાં એકજ ધામ;
 ભાઈ ભાઈમાં ભેદ ન હોયે, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 એક નેક ને એક ટેકથી, કરો એકતા દેવ પાન;
 રગ રગમાં સત્યાગ્રહ રેડી, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 ધમ ધમ ધમ ધમ ધરા ધ્રુમવો, ફરકાવો ઉંચાં નિશાન;
 સ્વરાજ્યના ડંકા ગગડાવી, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 દૈવી યુદ્ધના શાન્ત સૈનિકો, સ્થુળ બળતું હરવા અભિમાન;
 સ્વાર્પણ કરાં શસ્ત્ર સજીને, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 તલવારો બંદુક લાલાથી, ઉંચાં છે આત્માનાં સ્થાન;
 શરીર પડે પણ એતો અમ્મર, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.
 વિજય માળ લઈ સ્વર્ગસુંદરી, તત્પર છે કરવા સન્માન;
 માતૃવેદીમાં પ્રાણ અર્પીને, જય જય બોલો હિન્દુસ્તાન.

- શુદ્ધ સુંદર અતિ મનોહર મંત્ર વન્દેમાતરમ્
 મૃદુલ સુખકર દુઃખહારી મંત્ર વન્દેમાતરમ્ -૧
 મંત્ર ચહ હે તંત્ર ચહ હે જંત્ર વન્દેમાતરમ્
 સિદ્ધિદાયક બુદ્ધિદાયક એક વન્દેમાતરમ્ -૨
 ઓજમય બલ કાંતિમય સુખ શાંતિ વન્દેમાતરમ્
 મતિ પ્રદાયક અતિ સહાયક મંત્ર વન્દેમાતરમ્ -૩
 હરધરી હરખાર હો હરનામ વન્દેમાતરમ્
 હરદમ હમેશાં બોલીએ ગુરુમંત્ર વન્દેમાતરમ્ -૪
 જપીએ નિરંતર શુદ્ધ મનસે મંત્ર વન્દેમાતરમ્
 સોતે સમય ખાતે સમય કલ ગાન વન્દેમાતરમ્ -૫
 આઠોં પ્રહર દિલમેં રહે મૃદુતાન વન્દેમાતરમ્
 મુખસે હૃદયસે રાત દીન હો જાપ વન્દેમાતરમ્ -૬
 તેગસે શિરભી કટે ભૂલો ન વન્દેમાતરમ્
 મહોતકી ઘડીયાં ગુંજાદો નાદ વન્દેમાતરમ્ -૭
 જોલમેં હો તો જપો શુભ જાપ વન્દેમાતરમ્
 બેડીયાં ઝણકાર દે શુભ તાન વન્દેમાતરમ્ -૮

વીર ગોત્રી તોપકી હૈ આઝ વન્દેમાતરમ
 તેગ બરછી કે લીયે હૈ ઢાલ વન્દેમાતરમ —૯
 કર્ણકા દઢ કવચ હૈ એક શબ્દ વન્દેમાતરમ
 વિશ્વ વિજયી શત્રુ વિજયી મંત્ર વન્દેમાતરમ—૧૦

૧૧

ઓ હિંદ ? દેવ ભૂમિ ! સંતાન સૌ તમારાં !
 કરીએ મળીને વંદન, સ્વીકારજો અમારાં.
 હિંદુ અને મુસલમાન, વિશ્વાસી પારસી જિન;
 માતા સમાન રીતે, સંતાન સૌ તમારાં !
 પોષો તમે સહુને, શુભ ખાનપાન બક્ષી;
 સેવા કરે બને તે, સંતાન સૌ તમારાં !
 પૂર્વે થયા પ્રતાપી, શ્રી રામ, કૃષ્ણ જેવા;
 અકબર શિવાજી તેવા, સંતાન સૌ તમારાં !
 વાલ્મીકિ, વ્યાસ, નાનક, દાદુ, નઝીર, તુલસી;
 તૂકા, કબીર, દેવી, સંતાન સૌ તમારાં !
 ગોપાળ, કૃષ્ણ, દાદા, કેશવ, તિલંગ, અહમદ;
 સિદ્ધાર્થ સાથ રાહુલ, સંતાન સૌ તમારાં !

ગાંધી તિલક શોકત, મહમદઅલી ને નહેરૂ;
લાલાજી ચિતરંજન, સંતાન સૌ તમારાં !
સીતા અને સુલદ્રા, તારા અને અહલ્યા;
ઝેમુનાસા ને મીરાં, સંતાન સૌ તમારાં !
ચાહો બધાં પરસ્પર, સાહો બધાં પરસ્પર;
એ પ્રાર્થના કરે આ, સંતાન સૌ તમારાં !

૧૨

અમ જન્મને જીવન હો, ગુજરાત માત ચરણે
તપસિદ્ધિ પૂર્વ પુણ્ય હો, ગુજરાત માત ચરણે-હારે ગુ.
કૂલડાં ખીલી વસંતે, ચઢતાં શ્રી દેવ કંઠે
અમ પુષ્પ શાં સૃજન હો, ગુજરાત માત ચરણે.-૧
ગૂઢ ભોગ ગીત ગાતી, સરિ સિંધુમાં સમાતી
ત્વમ ભાવના વહન હો, ગુજરાત માત ચરણે.-૨
ઋષિયજ્ઞ યોગ અર્થે, નૃપયજ્ઞ ભોગ અર્થે
અમ ઈર્મયજ્ઞ કૃષ્ણ હો, ગુજરાત માત ચરણે.-૩
સરમાં સરોજ ખીલે, વિલાય છે સંલીલે
ખીલ્યાં હૃદય ઈમળ હો, ગુજરાત માત ચરણે.-૪

વા'લાંને સૌથી વા'લી, ફૂલ પાંખડી દે માળી
વા'લું જીવન રતન હો, ગુજરાત માત ચરણે.-૫

પુનિત સંતોનાં વૃન્દ (૨)

આજે ઉત્સવ રાષ્ટ્ર દેવનો.

મૈયા ભારતી સોહન્ટ (૨) આજે

કુંજે વસંત કંઈ ગુંજે નવ પ્રેરણા

કોકિલા સુકંઠે ટહુકન્ટ - આજે

હૈડે રસ ચેતના જગાવે સ્નેહ જ્યોત શી

પિંડે પ્રહ્લાન્ડ પ્રગટન્ટ - આજે

અંતર મહીં લક્ષિત જગન્નાથ જન્મભૂમિની

ઝગમગ કોઓજસેલસન્ટ - આજે

શોભન જગ મોહને બતાવી જીવન માધુરી

હિન્દી નવ કોડે હસન્ટ - આજે

હિંદુ મુસલમાન એક તાંતણે ગુંથાઈને

એક તાને રાસ શો રચન્ટ - આજે

આત્મ કેરાં રાજ્ય નકી ટકી રહે ત્રિભુવને

જય હિન્દ! ગાજશે દિગન્ત - આજે

૧૪

ઉઠ તું, ઉઠ તું, મિત્ર જો દેશમાં

ગાંધીના મંત્રનો રંગ લાગ્યો (૨)

અરુણ ઉદય થયો, રંગ બદલી ગયો

ધોર અધારનો તોર લાગ્યો

ઉઠ તું ઉઠ તું મિત્ર જો દેશમાં

ખાદીના મંત્રનો રંગ લાગ્યો.

પ્રાચી પીળી થઈ, રાત તો વહી ગઈ

ખિન્ન ચક્રોર ને ચંદ્ર ભાસે

ઉડુ સંતાય છે, ઘૂડ ગભરાય છે

પાણીનાં પોયણાં વિરહ ત્રાસે.

ઉઠ તું ઉઠ તું મિત્ર જો દેશમાં

દેશ સેવા તણે જંગ જામ્યો

હંસ ને જાગીયા, કામમાં લાગીયા

જંગ પશ્ચિમમાં ને મચાવે

પંખ ઉદય ગિરિ, દૃષ્ટિ ઊંચી કરી

સૂર્ય ધીમે ધીમે આમ આવે.

ઉઠ તું, ઉઠ તું, હિંદ ને વિશ્વમાં

મંત્ર મોહન તણે રંગ લાગ્યો (૨)

ઉમરેઠ, ભટવાડી પોળને નાકે આવેલા “સરસ્વતી” પ્રી. ડે
રતિલાલ બાળકૃષ્ણ ત્રિવેદીએ પ્રકાશકને માટે છાપ્યું

